

Fondval

Socialdemokraternas enda egna positiva valbudskap är att Sverige är på rätt väg. Resten av den socialdemokratiska valrörelsen går ut på att på sedvanligt sätt varna för vad som skulle hända om Högern kommer till makten.

Den kraftiga devalveringen har lett till en temporär förbättring av vinster, produktion och bytesbalans, vilket är fullständigt normalt för kraftiga devalveringar, i synnerhet om de råkar sammanfalla i tiden med en topp på världskonjunkturen.

Denna temporära framgång har lett till en delvis äkta, delvis spelad framgångsberusning inom den socialdemokratiska rörelsen. Samma känsla har också rått inom en del borgerliga kretsar. Stigande vinster och aktiekurser har fått förlåta mycket.

När nu vinster, bytesbalans och aktiekurser börjar peka neråt igen är det dags att göra en nykter analys av den faktiska situationen. Sverige har stora underskott i bytesbalans och statsfinanser. Samtidigt ligger inflationen i internationell toppklass och arbetslösheten har under den senaste konjunkturuppgången legat kvar på en hög nivå.

Socialdemokraterna står generande tomhänta inför den omläggning av politiken som kommer att visa sig objektivt nödvändig.

Man skall heller inte ha några överdrivna förhoppningar om att de borgerliga partierna på tre år skall mäktat genomföra några underverk. Men det skall man heller inte kräva. Det är ett långt och mödosamt arbete som ligger framför de partier som skall bryta den socialdemokratiska modell som nu har nått vägs ände.

På tre år hinner man bara en bit. Desto viktigare då att stegen går åt rätt håll. Socialdemokraterna kommer inte att gå åt rätt håll. De kommer att fortsätta med det tredje steget, mot det som de kallar Ekonomisk Demokrati och som vi kallar Socialism.

Årets val är det första valet sedan socialdemokraterna införde löntagarfonderna. Så länge Sverige har löntagarfonder är Sverige på fel väg. Då är vi nämligen på vägen mot socialismen.

De borgerliga partierna har lovat att avskaffa löntagarfonderna. Det stämmer dock till eftertanke när man konstaterar vilket litet utrymme som fondfrågan har fått i de borgerliga partiernas valagitation.

Man kan ha olika mening om den kortsiktiga bedömningen av väljarnas intresse för fondfrågan. De borgerliga valstrategerna synes vara av den uppfattningen att väljarna efter tio år nu är trötta på fonddebatten. Det kan vara sant. Men väljarna vet vad de tycker om fonderna. De tycker inte om fonderna. Och om fonderna blir en stridsfråga i valet kommer många väljare som tvekar mellan blocken eller mellan vallokalen och sofflocket att låta fondfrågan bli avgörande.

Ett återkommande tema i den socialdemokratiska förkunnelsen har i många år varit att de borgerliga partierna med tiden har accepterat alla de reformer som socialdemokraterna har fått kämpa för att genomdriva mot det borgerliga motståndet. Ett uteblivet borgerligt tydligt och klart krav på och engagerat och engagerande argumentation för fondernas avskaffande kommer att påverka både de socialdemokratiska och de borgerliga väljarna på både kort och lång sikt.

Alla de socialdemokratiska väljare som med tvekan och oro ändå röstat på sitt gamla parti kommer att kunna andas ut. Deras parti hade nog rätt om fonderna också, även om det verkade egenomligt, kan de säga sig.

De borgerliga väljare som vann fonddebatten men förlorade 1982 års val kan komma att resignera. De är beredda att fortsätta striden tills segern är vunnen, men de väntar på stridstrumpeterna. De vill inte höra signalen för Faran Över. Faran är inte över.

Fonderna är inte bara ett hot. De är en realitet. De skall avskaffas. Och de skall avskaffas *nu*. För var dag som går växer risken för att de skall upplevas som en

bit av vardagen. Den som idag tror att det är svårt, sakligt eller politiskt, att avskaffa fonderna nu har all anledning att frukta att det kommer att bli än svårare att göra det 1988. En borgerlig valförlust 1985 är ingalunda någon garanti för valseger 1988. Människor och institutioner anpassar sig. Den siste kapitalisten är bara alltför villig att sälja rep.

I årets val kan väljarna säga nej till Palme och löntagarfonder. De kan uttala att den socialdemokratiska sk Tredje vägen är en återvändsgränd och att den nya ekonomiska kursen kan börja läggas ut. Ingen tror att det kommer att bli lätt, men alla vet att det är nödvändigt.